

**Zmluva o pripojení do vládnej dátovej siete GOVNET
a o poskytnutí súvisiacich výkonov**

uzatvorená podľa § 51 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník
v znení neskorších predpisov

medzi zmluvnými stranami:

Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby

Sídlo: Kollárova 8, 917 02 Trnava
Korešpondenčná adresa: BC OMNIPOLIS, Trnavská cesta 100/2, 821 01 Bratislava
IČO: 42 156 424
DIČ: 20 2273 6287
IČ DPH: SK20 2273 6287
Zastúpená: Ing. Pavel Karel, generálny riaditeľ
Bankové spojenie: Štátna pokladnica
IBAN:

(ďalej len „*NASES*“)

a

Mesto Trnava

Sídlo: Hlavná 1, 917 71 Trnava
IČO: 00 313 114
DIČ: 2021175728
Zastúpený: JUDr. Peter Bročka, LL.M., primátor
Bankové spojenie: VÚB, a.s.
IBAN:

(ďalej len „*mesto Trnava*“)

(*NASES* a *mesto Trnava* spoločne ďalej len „*Zmluvné strany*“)

Preambula

Keďže predmetom činnosti *NASES* je správa, prevádzkovanie a rozvoj vládnej dátovej siete GOVNET (ďalej len „*GOVNET*“);

NASES nemá kryté náklady vzniknuté s pripojením *mesta Trnava* do *GOVNET* príspevkom z rozpočtu zriaďovateľa *NASES*;

Mesto Trnava ako subjekt oprávnený na pripojenie do *GOVNET* prejavil záujem o pripojenie do *GOVNET* a o nahradenie nákladov s tým spojených;

sa *Zmluvné strany* rozhodli uzatvoriť túto Zmluvu o pripojení do vládnej dátovej siete GOVNET a o poskytnutí súvisiacich výkonov (ďalej len „*Zmluva*“) za nasledovných podmienok:

Čl. I

Predmet zmluvy

Predmetom tejto Zmluvy je:

- a) záväzok *NASES* zabezpečovať pripojenie *mesta Trnava* do *GOVNET* počas trvania tejto Zmluvy,
- b) záväzok *mesta Trnava* viazať prostriedky v rámci svojho rozpočtu v prospech *NASES* na náklady vzniknuté s plnením záväzku *NASES* podľa písm. a) tohto odseku, ktoré nie sú kryté príspevkom z rozpočtu zriaďovateľa *NASES*,
- c) úprava práv a povinností súvisiacich s plnením záväzkov *Zmluvných strán* podľa písm. a) a b) tohto odseku.

Čl. II

Podmienky pripojenia

1. *NASES* vytvorí pre *mesto Trnava* potrebné uzly na pripojenie do *GOVNET*.
2. *NASES* je povinná zabezpečiť pripojenie *mesto Trnava* do *GOVNET* najneskôr do siedmych dní od vytvorenia uzlov podľa ods. 1 tohto článku.
3. *NASES* je povinná zabezpečiť bezpečnosť a kyberbezpečnosť uzlov *GOVNET* pre *mesto Trnava*.
4. Zoznam zriaďovaných uzlov *GOVNET* pre *mesto Trnava* je uvedený v Prílohe č. 1 tejto Zmluvy.
5. Podrobná špecifikácia poskytovaných výkonov je uvedená v Prílohe č. 2 tejto Zmluvy.
6. Uzol *GOVNET* bude zriadený podľa technických požiadaviek k pripájaniu sa do siete *GOVNET* definovaných v dokumente „Informácie pre uzly - technické požiadavky k pripájaniu do siete Govnet“, ktorý tvorí prílohu č. 3 tejto Zmluvy.
7. O zriadenie nových uzlov *GOVNET* môže *mesto Trnava* požiadať *NASES* formou e-mailovej žiadosti so špecifikáciou prípojného miesta a to na adresu govnet@nases.gov.sk. *NASES* sa zaväzuje do 30 dní odo dňa obdržania požiadavky pripraviť návrh dodatku k tejto Zmluve a poskytnúť ho *mestu Trnava* na pripomienkovanie. Po schválení požiadavky na pripojenie nových uzlov *GOVNET* pre *mesto Trnava* a uzatvorení dodatku k tejto Zmluve sa bude postupovať podľa ods. 2 tohto článku.
8. *NASES* bude zabezpečovať pripojenie *mesta Trnava* do *GOVNET* v režime 24 hodín x 7 dní v týždni a o všetkých výpadkoch a odstávkach systému bude informovať *mesto Trnava*. *NASES* je oprávnená v prípade hrozby kybernetického útoku alebo iného ohrozenia *GOVNET* na nevyhnutný čas blokovat' pripojenie *mesta Trnava* do *GOVNET*.
9. *Mesto Trnava* sa zaväzuje nezasahovať do zariadení v správe *NASES* bez jej predchádzajúceho súhlasu. *Mesto Trnava* sa zaväzuje informovať *NASES* o výpadkoch alebo chybách fungovania uzlov *GOVNET* a ich pripojenia, a to bezodkladne ako sa o tom dozvie.

10. V prípade technických problémov s pripojením, pri výpadkoch alebo chybách fungovania uzlov GOVNET bude mesto Trnava informovať NASES na tel. čísle 02/3278 0780, resp. e-mailovej adrese govnet@nases.gov.sk.
11. NASES berie na vedomie a súhlasí, že osobou oprávnenou za Mesto Trnava na technické záležitosti súvisiace s pripojením mesta do GOVNET a jeho následným používaním podľa tejto Zmluvy je právnická osoba vo výlučnej zakladateľskej pôsobnosti Mesta Trnava: TT-IT, s.r.o. Trhová 2, 917 01 Trnava, IČO: 44 102 771.

Čl. III **Náhrada za pripojenie**

1. Mesto Trnava je povinné nahradiť NASES náklady vzniknuté s pripojením mesta Trnava do GOVNET, ktoré nie sú kryté príspevkom z rozpočtu zriaďovateľa NASES. Celková výška týchto nákladov za dobu trvania tejto Zmluvy je 4 752,00 eur (slovom: štyritisíc sedemstopäťdesiat dva eur).
2. Mesto Trnava poukáže úhradu na základe Zmluvy vo výške podľa ods. 1 tohto článku na účet NASES vedený v štátnej pokladnici, variabilný symbol „IČO mesta Trnava“, najneskôr do 30 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto Zmluvy.
3. V prípade omeškania mesta Trnava so splnením povinnosti poukázať náhradu za poskytnuté výkony v lehote podľa ods. 2 tohto článku, vznikne NASES nárok na úrok z omeškania vo výške 0,01% z dlžnej sumy za každý aj začatý deň omeškania.

Čl. IV **Trvanie zmluvy**

1. Táto Zmluva sa uzatvára na dobu určitú a to na dobu 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto Zmluvy.
2. Doba platnosti Zmluvy uvedená v bode 1 tohto článku Zmluvy sa vždy po jej uplynutí automaticky predlžuje o 12 mesiacov, pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán nedoručí druhej zmluvnej strane najneskôr 2 mesiace pred uplynutím doby platnosti Zmluvy písomné oznámenie, že o predĺženie nemá záujem.
3. NASES sa zaväzuje mestu Trnava najneskôr 3 mesiace pred uplynutím doby platnosti Zmluvy uviesť výšku nákladov vzniknutých s pripojením mesta Trnava do GOVNET na obdobie predĺženia.
4. V prípade, ak nastane predĺženie podľa ods. 2 tohto článku je NASES v takom prípade oprávnená jednostranne určiť výšku nákladov vzniknutých s pripojením mesta Trnava do GOVNET po dobu ďalšieho roka a mesto Trnava je povinné takto vyčíslené náklady uhradiť NASES v lehotách a spôsobom určeným v tejto Zmluve.
5. Túto Zmluvu je možné jednostranne písomne vypovedať aj bez uvedenia dôvodu. Výpovedná lehota je tri (3) mesiace a začína plynúť v prvý deň mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola výpoveď doručená druhej Zmluvnej strane. Výpovedná lehota skončí však najneskôr v termíne uvedenom v ods. 1 tohto článku alebo v súlade

s termínom uvedeným v dodatku k tejto Zmluve upravujúcim predĺženie trvania tejto Zmluvy.

6. Od tejto Zmluvy je možné písomne odstúpiť v prípade opakovaného alebo podstatného porušenia niektorej zmluvnej povinnosti. Na účely tejto Zmluvy je porušenie Zmluvy podstatné, ak strana porušujúca Zmluvu vedela v čase uzavretia Zmluvy alebo v tomto čase bolo rozumné predvídať s prihliadnutím na účel Zmluvy, ktorý vyplynul z jej obsahu alebo z okolností, za ktorých bola Zmluva uzavretá, že druhá strana nebude mať záujem na plnení povinností pri takom porušení Zmluvy. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že porušenie Zmluvy nie je podstatné.
7. V prípade, ak dôjde k ukončeniu Zmluvy pred termínom uvedeným v bode 1. tohto čl. IV Zmluvy, mesto Trnava má nárok na vrátenie alikvotnej časti náhrady za pripojenie za obdobie po ukončení účinnosti tejto Zmluvy.

Čl. V

Záverečné ustanovenia

1. Táto Zmluva nadobúda platnosť dňom jeho podpísania zmluvnými stranami a účinnosť 1. apríla 2023 avšak nie skôr ako dňom nasledujúcim po dni jeho zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv vedenom Úradom vlády Slovenskej republiky podľa § 47a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 5a ods. 1 a 6 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.
2. Zmeny a dodatky k tejto Zmluve je možné vykonať len formou písomných číslovaných dodatkov, podpísaných štatutárnymi zástupcami Zmluvných strán.
3. Vzťahy Zmluvných strán súvisiace s touto Zmluvou a v tejto Zmluve bližšie neupravené, sa riadia príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov.
4. Ak sú niektoré ustanovenia tejto Zmluvy neplatné alebo neúčinné alebo ak sa neplatnými stanú neskôr alebo svoju účinnosť stratia, nebude tým dotknutá platnosť a účinnosť ostatného obsahu tejto Zmluvy. Predmetné ustanovenie sa nahradí ustanovením, ktoré sa čo najviac blíži účelu, sledovanému Zmluvnými stranami.
5. Spory týkajúce sa tejto Zmluvy sa Zmluvné strany zaväzujú riešiť prednostne dohodou a vzájomným rokovaním. Ak dohoda nie je možná, pre riešenie sporov z tejto Zmluvy sú príslušné všeobecné súdy Slovenskej republiky.
6. Miestom pre doručovanie písomností sú adresy Zmluvných strán uvedené v záhlaví tejto Zmluvy alebo neskôr písomne oznámené. Každá zo Zmluvných strán je povinná písomne oznámiť druhej Zmluvnej strane akúkoľvek zmenu ohľadne doručovania, a to bezodkladne po tom, čo k takejto zmene dôjde. Zmluvné strany sa dohodli, že písomnosť doručovaná na miesto pre doručovanie písomností sa považuje za doručeníu v tretí (3.) pracovný deň nasledujúci po dni podania písomnosti na poštovú prepravu, ak písomnosť nebude doručená skôr.

7. Táto Zmluva je vyhotovená v štyroch rovnopisoch, z ktorých NASES dostane dva rovnopisy a mesto Trnava dva rovnopisy.
8. Zmluvné strany vyhlasujú, že ich vôľa vyjadrená v tejto Zmluve je slobodná a vážna, túto Zmluvu neuzatvárajú v tiesni, za nápadne nevýhodných podmienok a ich zmluvná voľnosť nie je inak obmedzená. Svoju vôľu byť viazané touto Zmluvou Zmluvné strany vyjadrujú svojimi podpismi tejto Zmluvy.
9. Zmluvné strany sa dohodli, že NASES nie je oprávnený postúpiť akékoľvek pohľadávky voči mestu Trnava podľa § 524 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov plynúce z tejto Zmluvy na tretí subjekt bez predchádzajúceho písomného súhlasu mesta Trnava. Právny úkon, ktorým by došlo k postúpeniu pohľadávky NASES v rozpore s touto zmluvou je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný.
10. Neoddeliteľnou súčasťou tejto Zmluvy sú:
- a) Príloha č. 1 – Zoznam uzlov *GOVNET* pre mesto Trnava
 - b) Príloha č. 2 – Špecifikácia výkonov
 - c) Príloha č. 3 – Informácie pre uzly - technické požiadavky k pripájaniu do siete Govnet

Za Národnú agentúru
pre sieťové a elektronické služby:

Za mesto Trnava :

V Bratislave dňa

V Trnave dňa

Ing. Pavel Karel
generálny riaditeľ NASES

JUDr. Peter Bročka, LL.M.
primátor mesta Trnava

Príloha č. 1 – Zoznam uzlov GOVNET pre mesto Trnava

Koncový bod A – mesto Trnava, Starohájska 2, 917 01 Trnava

Príloha č. 2 - Špecifikácia výkonov

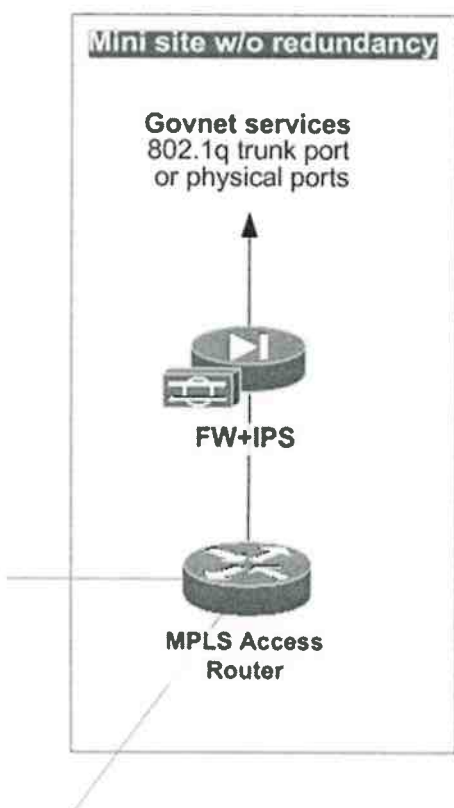
NAVRH TECHNICKÉHO RIEŠENIA – alternatívy riešenia

A. GOVNET MINI uzol – 20 Mbps, bez redundancie

Tento typ uzly sa zriaďujú u zákazníkov, ktorí majú stredné požiadavky na prenosovú rýchlosť.

- prenosová rýchlosť 20 Mb/s
- redundancia pripojenia môže byť realizovaná dvomi nezávislými trasami do dvoch geograficky vzdialených dátových centier
- jednotlivé VRF vrstvy MPLS siete sú zákazníkovi odovzdávané prostredníctvom L2 trunku
- uzol obsahuje 1 MPLS access rouetr, 1 firewall s IPS funkcionalitou, môže obsahovať 1 GSM konzolový modem, sieťový manažment zariadení sa primárne robí prostredníctvom manažmentovej switch zapojeného do manažmentovej MPLS VRF a v prípade jej výpadku sa využíva GSM konzolový modem

Logická schéma pripojenia

Fyzické predpoklady na umiestnenie HW

TYP LOKALITY:	HW	Počet RU v racku **	MaxPowerUsage [W]
MINI(WAN)*	1x Router, 1xFW	4	476

Základné VPN prepojenie do siete GOVNET

Typ služby: L3 VPN,

QoS:

Dostupnosť služby : 99,0 %

Doplňkové sieťové služby: DNS, email relay, Internet, kontrola spam+karanténa, ochrana web/proxy/, vzdialený prístup

Doplňkové DC služby : všetky

Služby UPVS: ano

Navrhovane SLA :

Druh SLA	Stratovosť počas 95% času merania	Oneskorenie počas 95% času merania	Variácia oneskorenia počas 95% času merania	Dostupnosť D	Doba odstránenia poruchy	Backup
MINI UZOL	Max. 1%	40ms	20ms	99,0 %	8 hod	nie

Navrhované kapacity pripojenia :

MESTSKÝ ÚRAD/ OBEC	MINI GOVNET uzol – 20 Mbps
Primárne pripojenie (L2 prepoj)	20 Mb (L2 - optický prepoj, RR spoj, alt.digit. okruh)
Koncové zariadenia	1 MPLS access router, 1 firewall s IPS funkcionalitou, <u>voliteľne</u> : 1 GSM konzolový modem, sieťový manažment zariadení sa primárne robí prostredníctvom manažmentového switch zapojeného do manažmentovej MPLS VRF a v prípade jej výpadku sa využíva GSM konzolový modem

CENOVÁ PONUKA

Alternatíva	Parametre / Kapacita	Mesačný poplatok (Eur bez DPH)
Govnet MINI uzol + SECPORT _Mini+	20 Mb	330 €

Sieť Govnet – informácia pre uzly

Upozornenie: Dokument obsahuje aktuálne informácie ku dňu vydania. Pravidlá a informácie môže prevádzkovateľ siete Govnet kedykoľvek jednostranne zmeniť. Aktuálne znenie dokumentu je dostupné v sieti Govnet na adrese <https://govnet.gov.sk/>. Táto adresa nie je publikovaná do Internetu.

verzia	dátum	popis
9.6	5.5. 2020	aktualizované adresy serverov , všeobecné požiadavky na uzol a doplnené sieťové služby
9.5	24.9. 2018	odmazané odkazy na sieť 172.16.0.0/12, pridaná informácia o novom proxy serveri newproxy.gov.sk, doplnené bezpečnostné požiadavky na uzol
9.4	8.3. 2017	doplnené verzionovanie, čísla strán, drobné upresnenia
9.3	20.2. 2017	zmenená IP adresa na SPAM karanténu (prístup je sprostredkovaný cez WAF)

Obsah

Obsah	1
Technické požiadavky na uzol	1
Všeobecné požiadavky	2
Pravidlá pre IPv4 adresáciu	2
Pravidlá pre IPv6 adresáciu	2
Konfigurácia proxy	2
Konfigurácia mailov	2
Konfigurácia DNS.....	3
Integrácia do UPVS, e-kolkov	3
Bezpečnostné požiadavky na uzol	3
Kontakty	5
Úvod do siete Govnet - informácia pre uzly	5
Typický spôsob využitia siete Govnet	7
Štandardné nastavenia.....	7
Webová stránka	8
Iná komunikácia mimo siete Govnet.....	8

Technické požiadavky na uzol

Uzlu siete Govnet pri pripájaní prideliť IP adresy z rôznych rozsahov, najmä z rozsahu Govnet-internet (/25 IPv4 adresy a typicky /48 IPv6 adresy)

Všeobecné požiadavky

- Pre zriadenie nového Govnet uzla je potrebné zo strany žiadateľa o pripojenie zabezpečiť housing vo svojej technologickej miestnosti. Presná špecifikácia parametrov housingu závisí od požiadaviek žiadateľa. Jedná sa predovšetkým o zabezpečenie:
 - asistovaného vstupu do technologickej miestnosti s dostatočným voľným miestom v RACKu
 - zálohovaného napájania s potrebným príkonom
 - vykáblovanie pripojenia smerom na infraštruktúru žiadateľa
- uzol musí mať vlastný e-mailový server
- uzol musí používať DNS servery, proxy servery, e-mailové servery siete Govnet
- Uzol musí mať vlastný DNS server pre Govnet
- webové sídlo uzla musí patriť do domény .gov.sk
- uzol musí mať zriadenú e-mailovú adresu govnet@menouzla.gov.sk, nasmerovanú na relevantný technický kontakt
- uzol musí NASES-u oznámiť aktuálne technické, administratívne a bezpečnostné kontakty a priebežne ich aktualizovať

Pravidlá pre IPv4 adresáciu

- 0-7 infraštruktúra (route Govnet, route uzol)
 - 8-15 DNS servery
 - 16-23 mail servery
 - 24-31 VPN koncentráto
-
- uzol musí do siete Govnet routovať celý rozsah 100.64.0.0/10
 - uzlu odporúčame udržiavať informácie o pridelených IP adresách v aplikácii <https://ipv6.gov.sk>

Pravidlá pre IPv6 adresáciu

- uzol musí do siete Govnet routovať celý IPv6 adresný rozsah, ktorý je pridelený pre sieť Govnet
- uzlu odporúčame udržiavať pridelené sieťové alokácie v aplikácii <https://ipv6.gov.sk>

Konfigurácia proxy

- Povolit komunikáciu:
 - wsa.gov.sk port 3128 - použiť doménové meno, súčasná adresa 100.64.16.190:3128 sa môže v budúcnosti zmeniť
 - newproxy.gov.sk port 3128 – použiť doménové meno, súčasná adresa 100.64.16.55:3128 sa môže v budúcnosti zmeniť

Konfigurácia mailov

- Povolit prijímanie mailov z centrálnych mailových severov v sieti Govnet 2
 - ng2inmail.gov.sk - 100.64.16.30
 - 100.112.0.16 s bitovou maskou (nie sieťová maska) 0.15.255.7 - mailové servery uzlov v Govnet 2

- Povolit' odosielenie mailov na poštové servery podľa individuálneho plánu pre uzol - niektoré z uvedených:
 - ng2inmail.gov.sk (mail.gov.sk) - 100.64.16.30
 - 100.112.0.16 s bitovou maskou (nie sieťová maska) 0.15.255.7 - mailové servery uzlov v Govnet 2
- Povolit' HTTPS komunikáciu cez port 443 do SPAM karantény:
 - ng2karantena1.gov.sk, ng2karantena2.gov.sk - 100.112.0.126

Konfigurácia DNS

- DNS server na uzle musí robiť iteratívny lookup v rámci siete Govnet a rekurzívny lookup do internetu cez nadradené DNS servery Govnetu:
 - g2nsg1.gov.sk - 100.64.16.8
 - g2nsg2.gov.sk - 100.64.16.9
- MX záznamy pre uzol:
 - s vyššou prioritou - uzlový mailový server
 - s nižšou prioritou - g2inmail.gov.sk, ako záložná cesta v prípade nedostupnosti niektorého uzlového servera

Integrácia do UPVS, e-kolkov

- nevyhnutné podmienky:
 - IPSec VPN tunel do UPVS, e-kolkov
 - uzol používa na komunikáciu VPN koncentrátor z rozsahu 100.112.X.0/25. Tento rozsah sa nepoužíva na priamy prístup k poskytovaným službám.
 - každá organizácia má vyhradený tunelový koordinovaný adresný rozsah, ktorý sa používa iba vo VPN tuneloch a nie je v Govnet-e routovaný. Tento rozsah sa používa na prístup k poskytovaným službám.

Bezpečnostné požiadavky na uzol

- Webové aplikácie v sieti Govnet
 - Webové aplikácie by mali byť realizované rovnakým spôsobom, ako v prípade nasadenia webovej stránky do serverovej farmy NASES - statickým exportom hostovaným v NASES, typicky štruktúrovaným pomocou dynamického webu aj s manažmentom a statickou kópiou webu.
 - **Dynamický web** je preferované hostovaný na samotnom uzle, ale voliteľne tiež v NASES vedľa statického webu. Je hostovaný na samostatnom URL, odlišnom od publikovaného verejného URL.
 - Dynamický web generuje stránku obvyklým "dynamickým spôsobom"
 - Všetky lokálne URL sú "SEO friendly" a relatívne. Nikdy nie absolútne. URL neobsahuje otázniky.
 - Jazyk je kódovaný v URL.
 - Vyhľadávanie je vyriešené cez browser-side knižnicu a JSON index stránky (dynamicky generovaný podľa aktuálneho obsahu redakčného systému na statickom URL).

- Štatistika je riešená cez externú službu.
 - Dynamický web je prístupný len z vybraných IP adries, hostovaný buď u zákazníka na Govnet uzle (preferované), alebo v NASES. Dynamický web nie je viditeľný z Internetu.
 - **Statický web** je vytvorený automaticky rekurzívnym sťahovaním z dynamického webu, napríklad každých 15 minút. Táto statická kópia je prekopírovaná na webhosting NASES.
 - Statický web neobsahuje manažment a ani žiadne dynamické skripty.
 - V prípade, že je potrebné riešiť kontaktný formulár, rieši sa buď vnorením externej služby, alebo pridaním jedného dobre zauditovaného dynamického skriptu, na ktorý sa odkazuje web.
- Pre obmedzenie a zníženie rizika je potrebné vykonávať penetračné testy na webové aplikácie v sieti Govnet. Tieto penetračné testy môžu byť vykonávané:
 - Treťou stranou - v tomto prípade je potrebné dodržiavať formát oznamovania penetračných testov.
 - Službu penetračných testov vykonáva aj GOV CERT SK (<https://www.cert.gov.sk>)
 - V oboch prípadoch je potrebné zaslať požiadavku oficiálnou cestou na GOV CERT SK.
 - V záujme najrýchlejšej reakcie na bezpečnostný incident si GOV CERT SK vyhradzuje právo na testovanie zraniteľností zo zachytených incidentov na cieľi v sieti Govnet. Týmto spôsobom zabezpečuje GOV CERT SK aktívnu kontrolu nad cieľom a jeho potenciálnou kompromitáciou.
 - Uzol je povinný nahlasovať bezpečnostné incidenty a proaktívne kooperovať pri jeho riešení na nasledujúce kontakty:
 - web: **cert.gov.sk**
 - email: **incident@cert.gov.sk**
 - tel.číslo: **+421 2 3278 0780**

Kontakty

Uzol môže kontaktovať prevádzkovateľa siete Govnet niektorým z týchto spôsobov:

- tiketovým systémom na adrese <https://servicedesk.gov.sk/> (povinný spôsob pre zadávanie nových požiadaviek a change requestov)
- e-mailom na govnet@nases.gov.sk (všeobecné informácie, havarijné stavy a podobne)
- telefonicky na čísle je +421 (0)2 3278 0780 (urgentné hlásenie havarijných stavov)

Úvod do siete Govnet - informácia pre uzly

Sieť Govnet, ktorá je budovaná už od roku 1993, prepája desiatky uzlov štátnej správy (medzi inými ministerstvá, Úrad Vlády, Kanceláriu Prezidenta a ďalšie) a poskytuje im širokú škálu služieb vrátane privátneho - od internetu nezávislého - vzájomného prepojenia, verejného pripojenia k internetu, služieb web hostingu, server housingu, antivírusovú a antispamovú ochranu.

Jedným z hlavných dizajnových motívov siete Govnet je umožniť využitie sieťových služieb bez závislosti od akejkoľvek externej infraštruktúry, čo umožňuje garantovať spojenie v akejkoľvek situácii a nastrojuje jednoduchý spôsob identifikácie a odstraňovania problémov. Z tohto pohľadu sa Govnet nechápe ako poskytovateľ pripojenia do Internetu, ale ako poskytovateľ prepojovacej sieťovej infraštruktúry, ktorý:

- definuje jednotný adresný plán (evidovaný v aplikácii <https://ipv6.gov.sk/>),
- definuje pravidlá využívania častí adresného plánu jednotlivými uzlami a sprostredkúva ich vzájomné prepojenie,
- prevádzkuje technické zariadenia nevyhnutné pre plnohodnotné fungovanie, ako napr. vnútorné servery DNS (g2nsg1, g2nsg2),
- prevádzkuje pridané služby siete Govnet,
- vykonáva pokročilý prevádzkový a bezpečnostný monitoring siete, jej údržbu. Spolupracuje s uzlami pri využívaní a rozvoji siete a pri riešení bezpečnostných incidentov

Ďalším z dizajnových motívov siete Govnet je bezpečnosť a spoľahlivosť, ktorá je zahrnutá v návrhu siete, a tiež v procesoch a postupoch jej využívania. Za časť týchto procesov je zodpovedný prevádzkovateľ siete Govnet, za ďalšiu časť sú zodpovedné jednotlivé uzly. Za tým účelom uzly môžu využívať a/alebo musia dodržiavať:

- tiketový a dohľadový systém
- telefonické a e-mailové kontakty
- pravidlá pre správne využitie komunikačnej siete, z ktorých časť je formalizovaná v priebežne aktualizovanom verejnom dokumente "Požiadavky na uzol" (napr. rozdelenie rozsahu pre route, VPN koncentrátory, mail servery, ostatné servery, kvôli jednotným firewallovým pravidlám naprieč sieťou Govnet), časť je súčasťou interných postupov a s uzlom sa komunikujú v rámci riešenia jednotlivých tiketov (napr. nepovoľujú sa priame spojenia zo siete Internet a podobne)
- komunikácia medzi uzlami musí byť realizovaná prostredníctvom siete Govnet

Sieť Govnet poskytuje tiež centrálné služby s pridanou hodnotou ako napríklad:

- bezpečnú e-mailovú komunikáciu
- bezpečný prístup na web
- IP telefóniu
- prepojenie do Internetu
- NTP
- Vytváranie Virtual Private Network

Keďže sieť govnet „G2“ je stavaná už s ohľadom na podporu MPLS, je možné pri požiadavke zákazníka o vytvorenie VPN siete v rámci prostredia Govnet tuto požiadavku zrealizovať. V súčasnosti je celá produkčná komunikácia vygenerovaná Govnet uzlami smerovaná do týchto VPN: govnet, inet, iptv, voice, testa, wifi. Každá jedna požiadavka govnet uzla o vytvorenie VPN bude samostatne posudzovaná.

- Poskytnutie IPv6 adresného rozsahu

Prevádzkovateľovi siete Govnet - NASES-u boli spoločnosťou RIPE prenajaté IPv6 adresné rozsahy, z ktorých je možné poskytnúť Govnet uzlu ucelený adresný rozsah.

- Služby IPTV

Pri poskytovaní služieb IPTV je NASES len v pozícii sprostredkovateľa IP konektivity medzi koncovými stanicami (Set-top Box) a poskytovateľom programovej ponuky (kontentu) spoločnosti SWAN.

- Host'ovský internet

Pri potrebe Govnet uzla mať k dispozícii (napr. pre svojich zamestnancov a klientov v priestoroch uzla) prístup čisto len do internetu, ktorý je oddelený od produkčných privátnych dát, je možné poskytnúť takúto konektivitu do internetu. Jedna sa o neobmedzenú konektivitu čo do objemu sťahovaných dát i čo do rýchlosti (tá však závisí od rýchlosti Govnet linky, ktorou je uzol pripojený do Govnet-u).

- Vzdialené pripojenie do siete Govnet cez FortiVPN pripojenie:

Vzhľadom k prísnej bezpečnostnej politike v prostredí siete Govnet, jediným riešením zabezpečenia prístupu pre externých dodávateľov a správcov k informačným systémom na jednotlivých OVM je zriadiť VPN pripojenie. Prístup je generovaný na konkrétneho človeka. Nie je možný súčasný viacnásobný prístup cez jeden účet.

- Sledovanie štatistík vyťaženia Govnet linky

Pre potreby mať informácie o vyťažení pripojenia do govnetu je možné zriadiť prístup do monitorovacieho systému. Štatistiky je možné prezerať v takmer ľubovoľne zvolenom časovom rozsahu.

Služby sú poskytované centrálné. To výrazne zvyšuje efektivitu prevádzky týchto služieb v prostredí verejnej správy. Napríklad prevádzkovaním jedného AV/AS riešenia namiesto viacerých, prípadne jednotným obstaraním spoločného pripojenia do siete Internet.

Pripojenie siete Govnet do Internetu a do iných sietí je redundantne realizované v prepojavacích bodoch prostredníctvom sady DMZ sietí GOVNET Edge, ktoré obsahujú perimetrové ochranné prvky, aplikačné firewally a aplikačné proxy pre jednotlivé protokoly:

- webový proxy cluster: wsa.gov.sk, newproxy.gov.sk
- edge DNS sever: g2ns1.gov.sk, g2ns2.gov.sk (uzly ich využívajú sprostredkované pomocou vnútorných DNS serverov g2nsg1.gov.sk a g2nsg2.gov.sk)
- webový aplikačný firewall F5 - ASM na spojenia z internetu do Govnet-u, ak uzol využíva službu ochrany prichádzajúcich spojení
- mailovú farmu: mail.gov.sk (uzly ju využívajú pomocou vnútorných adries)

Sieť Govnet má centrálny prevádzkový a bezpečnostný dohľad v podobe dohľadového pracoviska a ďalšieho automatizovaného softvéru.

Všetky prvky Govnet Edge, vrátane upstream liniek do SIX a do Internetu a tiež väčšina pripojení uzlov (podľa typu uzlu), sú budované redundantne s vylúčením single point of failure na fyzickej, sieťovej aj aplikačnej úrovni.

Typický spôsob využitia siete Govnet

Typické využitie siete Govnet uzlom je nasledovné (príklad je len pre ilustráciu, konkrétne a aktuálne pravidlá je možné nájsť v dokumente "Požiadavky na uzol"):

Štandardné nastavenia

- uzol dostane od Govnet-u adresný rozsah napr. 100.112.500.0/25 a subdoménu .gov.sk, typicky ministerstvoXYZ.gov.sk.
- uzol si na tomto rozsahu nastaví jednotlivé zariadenia, najmä DNS server a mail server
- DNS server poskytuje informácie o doméne ministerstvoXYZ.gov.sk pre ostatné uzly siete Govnet. Tento DNS server bude vždy oznamovať **adresy z Govnetového rozsahu 100.112.500.0/25**, napr.:
 - mail.ministerstvoXYZ.gov.sk IN A 100.112.500.16 ,
 - vpn1.ministerstvoXYZ.gov.sk IN A 100.112.500.24,
 - www.ministerstvoXYZ.gov.sk IN A 100.112.500.32.

TENTO DNS SERVER NIKDY NEPOSKYTUJE VEREJNÉ INTERNETOVÉ ADRESY.

- uzol nastaví svoj DNS resolver tak, aby resolvoval domény v .gov.sk priamo a všetky ostatné dopyty posielal na nadradený server g2nsg1.gov.sk, g2nsg2.gov.sk. Až tieto DNS servery spracujú rekurzívny lookup do Internetu prostredníctvom dopytov na ďalšie servery v Govnet Edge.
- odchádzajúce webové spojenia z uzla sú sprostredkované cez proxy servery wsa.gov.sk alebo newproxy.gov.sk

Webová stránka

- uzol si môže vytvoriť webovú stránku www.ministerstvoXYZ.gov.sk. Táto stránka **nemôže byť prevádzkovaná mimo siete Govnet**. Musí byť prevádzkovaná v rámci interného IP adresného rozsahu siete Govnet. Napríklad na IP adrese 100.112.500.32. Dôvodom je, aby bola vždy dostupná pre ostatné uzly siete Govnet.
- Ak má byť stránka dostupná z verejného Internetu, uzol požiadá o NAT cez tiketový systém. Zároveň prevádzkovateľ siete Govnet zavedie záznamy s verejnými adresami do verejného DNS pre doménu .gov.sk. Tento DNS spravuje prevádzkovateľ siete Govnet.
- Uzol si voliteľne vyžiada od prevádzkovateľa siete Govnet, aby dohľadové centrum siete Govnet zabezpečilo bezpečnostnú kontrolu prichádzajúcich spojení na uzlový web server prostredníctvom webového aplikačného firewallu (WAF), umiestneného v Govnet Edge. Táto ochrana vyžaduje, aby v sieti Govnet bol nainštalovaný TLS certifikát uzlovej webovej stránky (TLS certifikát LetsEncrypt na požiadanie zabezpečí NASES). To umožňuje bezpečnostnému prvku WAF nahliadnuť do obsahu komunikácie. Očistená komunikácia je na vnútorný server opäť smerovaná šifrovaným protokolom TLS.

Iná komunikácia mimo siete Govnet

- Ak chce uzol komunikovať s iným uzlom, alebo s adresou v Internete, požiadá prevádzkovateľa siete Govnet cez tiketový systém o povolenie firewallových pravidiel s uvedením protokolu, konkrétnych zdrojových a cieľových IP adries a portov.
- Tieto žiadosti sa akceptujú len od poverených kontaktných osôb na uzloch, nie od ich subdodávateľov.
- Žiadosti podliehajú schvaľovaniu podľa internej metodiky. Typicky sú zamietnuté žiadosti o povolenie prichádzajúcej komunikácie z Internetu na port 25=smtp (pretože je potrebné využívať AV/AS farmu v Govnet Edge), 22=ssh (pretože uzol má pre svojich dodávateľov vybudovať VPN prístup), žiadosti s príliš širokými neopodstatnenými pravidlami, žiadosti podané za iný uzol (komunikácia medzi uzlami musí byť odsúhlasená kontaktnými osobami oboch strán).
- Prevádzkovateľ siete Govnet, ak to situácia vyžaduje, môže požiadať uzly o revíziu starých pravidiel a potvrdenie, že majú naďalej platiť. Ak uzol na požiadanie nedodá potvrdenie o platnosti pravidiel, NASES si vyhradzuje právo na ich zrušenie.
- Domény iné ako .gov.sk:
Uzol môže mať voliteľne aj doménu ministerstvoXYZ.sk hostovanú v sieti Govnet. Môže ju prevádzkovať buď u seba, alebo využívať komplexné služby prevádzkovateľa siete Govnet vrátane registrácie domény.